

ВСЕСВІТ

80

№ 15

11/15/18/19/20

Секаровская Жидкость

ВЫТЯЖКА
ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ
ПРИГОТОВЛЕННАЯ ПО СПОСОБУ
ПРОФЕССОРА Д^{РА} БЮХНЕРА

ЦЕНА ФЛАКОНА
2 Р.

ИМЕЕТСЯ В ПРОДАЖЕ
ВО ВСЕХ
АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ
САНИТАРИИ И ГИГИЕНЫ СССР.
ПОЧТОЙ ИЗ ГЛАВНОГО ОКЛАДА
ВЫСЫЛАЕТСЯ НЕ МЕНЕЕ
4-х ФЛАКОНОВ ПРИ ПОЛУЧЕНИИ
ЗАДАТКА 25%.
ПЕРЕСЫЛКА И УПАКОВКА
ЗА НАШ СЧЕТ

ВРАЧАМ
ДЛЯ
ИСПЫТАНИЯ
ПО ТРЕБОВАНИЮ
ВЫСЫЛАЕТСЯ
GRATIS

МОСКВА
УЛ. ГЕРЦЕНА
№5

ЗАКАЗЫ
ПИСЬМА И ДЕНЬГИ
АДРЕСОВАТЬ: **ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА
"Гялен-Москва"**

Отд. 19

ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЖУРНАЛУ „ВСЕСВІТ“

зв'язу з перетворенням журналу
„Всесвіт“ в тижневик, Видавництво
газети „Вісти ВУЦВК“ своєчасно
опублікувало схему надіслання жур-
налу передплатникам, що здали пе-
редплату до перетворення журналу
в тижневик.

Тепер Видавництво „Вісти ВУЦВК“
знов нагадує передплатникам жур-
налу „Всесвіт“ цю схему.

Передплатники, що передплатили

На 3 міс. січень-березень	за 1.20 к.	одержали до № 11	включно
„ 4 „	січень-квітень за 1.60 к.	одержали до № 13	„
„ 5 „	січень-травень за 2 — к.	одержать до № 16	„
„ 6 „	січень-червень за 2.40 к.	одержать до № 19	„
„ 7 „	січень-липень за 2.80 к.	одержать до № 21	„
„ 8 „	січень-серпень за 3.20 к.	одержать до № 24	„
„ 9 „	січень-вересень за 3.60 к.	одержать до № 27	„
„ 10 „	січень-жовтень за 4 — к.	одержать до № 29	„
„ 11 „	січень-листопад за 4.40 к.	одержать до № 32	„
„ 12 „	січень-грудень за 4.80 к.	одержать до № 35	„

Видавництво газети „Вісти ВУЦВК“ просить
всіх передплатників, що їм термін перед-
плати скінчився, згідно поданої вище схеми,
на № 13, або скінчиться на № 16,
поновити своєчасно передплату

Видавництво „Вісти ВУЦВК“

Музыкальный
магазин.

М. ПОЛЯКИН

Музыкальный
магазин.

Карьшов ал. Р. Лиссабур: 10 (б. Пеловская)

30 р. 12 р. 45 р. 4 р. 50 к. 16 р. 80 к. 40 р.

СТРУНЫ, НОТЫ, ИГОЛКИ и ВСЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ.

УСТРОЙСТВО ВОЕННО-ДУХОВЫХ и НАРОДНО-СТРУННЫХ ОРКЕСТРОВ.
РЕМОНТ МУЗЫК. ИНСТРУМЕНТОВ, ГРАММОФОНОВ и ПИАНИНО

ДОПУСКАЕТСЯ РАССРОЧКА!

ДОПУСКАЕТСЯ РАССРОЧКА!

НОВ. ПАССАЖ № 19
ПР. Т-ВО

РУССКИЕ „ШПАЛЕРЫ“

ОБОИ
КЛЕЕНКА
РАМЫ
БАГЕТ
КАРТИНЫ
ГРАВЮРЫ
ОКАНТОВКА

ДОПУСКАЕТСЯ РАССРОЧКА!

ДОПУСКАЕТСЯ РАССРОЧКА!

№ 15
10-го квітня
1927 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ХІ-й Харківський Окружний З'їзд Рад

Тов. Затонський на трибуні. Делегати з сел підчас перерви

МОРЯК І ПАНІ

Оповідання Германа Дейча

ТЕПЛА зоряна ніч, повна чар Півдня. Тихо хилитися хвилі Мексиканської затоки. Швидко пливе по них пароплав „Слазвел“, що везе червоне дерево. На капітанському мостку похажав помічник капітана — високий, ставний Реньяр Стіверсен. Час від часу голосно гукає він команду стерничому, все поглядаючи на барометра. Стрілка показує „перемінно“. Навколо тиша ночі. Тільки з пишної оздобленої каюти-удальні чути веселі голоси, брязкіт срібла, кришталю, вибухи жіночого сміху. Там обідав зі своїми гістьми Чапвартс Гінчлі, син власника цілої торговельної флоти, куди належить і „Слазвел“, що робить перший рейс.

Серед гостей Кеннайс, красуня Нью-Орлеана.

Чапвартс, щоб позбутися на час суперників, умовив дівчину, взявши з собою титку, розважитися на затоці.

Чапвартс розважає красуню як може. Він і на пароплаві уряджує пишні банкетні з музиками, танцями.

І гарні очі дівчини починають ніжніше поглядати на міліардера.

— Дивно! Що така красуня знаходить у такому мізерному чоловічкові, з риб'ячими очима, клишоногому рахитикові? — думає Реньяр, прислухаючись до заразливо-веселого дівочого сміху. — Та ж така не продасть себе за гроші!

Реньяра заступив капітан. Коли юнак сходив з містка, все товариство висипало на чардак. Чапвартс підвів Кеннайс до морських складаних стільців і хотів був розкрити один із них. Та як він не силкувався, як не змагався, нічого не зміг зробити.

Реньяр узав стільця згрубілими сильними руками і зразу розкрив його, немов ту книгу, несміливо посміхнувшись Кеннайс.

— Спасибі, Чеппі! — обізвалася вона до міліардера, тільки зиркнувши на мор'яка холодним, погордливим поглядом.

Реньяр почервонів і, доторкнувшись кашкета, відійшов.

— Яка сильна, ядорова тварина, оцей молодець! — долинув до його вигук дівчини. Юнак здригнувся і до крові прикусив губу.

Хмурий, понурый, сидів він у мансенькій каюті, де обідали службовці, дожидаючись обіду. Він не мав сили розсерди-

тися на красуню, закохавшись у неї без тями, але на серці йому було тяжко, в голові ворухилися гіркі думки...

„Тварина!“ Чому тварина він, а не оця підсліпувата малпа — „Чеппі“? Тому, що наперфумований, пишно вбраний у біло-сніжку фланелю панок належить до аристократії Нью-Орлеана! А він, Реньяр, бурлака, ходить у робочій куртці і для красуні — чорна кістка, плебей! А на вулицях же жінки — та ще й які жінки! — всміхаються до нього... А веселі дівчата в портах мало не б'ються за нього...

Проте хіба ж можна рівняти ці нещасні створіння до такої справжньої пані... А для неї він — тільки тварина, чорна кістка... І нехай! Нехай собі!.. І ну її!

Енергійно хитнувши головою з пишними кучерями, юнак почав їсти. Раптом вбіг слуга хінець.

— Капітан кликати вам! Ходить йому швидко! — гукнув він. Невдоволений вийшов Реньяр на чардак. Капітан стояв занепокоєний перед барометром.

— Гляньте-но, Стіверсене, чи не сказився барометр? — гукнув він.

Реньяр глянув і здивувався. Стрілка стояла на „бурі“.

Оглянувся навколо. Затока була спокійнісінька.

— Я питався, — казав далі капітан. — Радіо не подає ніяких звісток про бурю.

— Та ось вона! — озвався Реньяр.

В далечині раптом з'явилася темна пляма. Вона бігла стрілою, стираючи зорі. І через хвилину пароплав став підноситися вище та вище, а потім покотився вниз, немов з гори.

— Пекло випускає на нас усіх чортів! — скрикнув капітан і гукнув Реньярові повернути пароплав проти вітру. Той кинувся до кермового колеса і, відштовхнувши стерничого, повернув пароплав.

Та навколо вже пінилися, шаліли хвилі-гори, полив дощ і буря почала кидати, шарпати „Слазвел“.

Линви, що ними було пов'язано червоне дерево, рвалися. Здорові стовбури накопилися на чардак, залитий уже водою. Заило й машину. Електрика згасла. Динама стада.

Бачучи, що пароплав загине неминуче, капітан звелів спустити рятівничі човни і люде почали стрибати в них.

А Реньяр усе стояв при кермовім колесі, поки була пара. Тоді сіпнувся на чардак, спустив сам на воду останній човен, швидко прив'язав до бортів весла і два паруси. З темряви виринула коло нього людська постать.

Реньяр вхопив її і кинув у човен. Другу, третю, і нарешті, безцеремонно шпурнув туди ж чоловіка в білій фланелі і метнувся по каютах — чи не залишилося кого там. В одній з них кидалася в нестямі, ридаючи, Кеннайс. Він схопив дівчину на руки, обережно спустив її в човен, стрибнув сам, одрубав ливну, — човен полинув у морок бурі, що вила звирем.

Страшна була це ніч! Не раз нещасні пасажери човна були на волосинку від смерті. Але на ранок вітер раптом ущух, буря перестала. Поди-

Сотні авто стоять біля Луна-парку в м. Сан-Франціско, очікуючи на роз'їзд хаваїнів

вився Реньяр при світлі сонця, що стало сходити, на своїх спутників. Негр, ірландець, матрос не знати якої нації, немов стерялись, були без краю нужденні. А самовпевнений чепурун „Чеппі“ обернувся в мокру нещасну курку і цокотів з переляку зубами. Навіть пишна Кеннайс втратила чимало зі своїх чар і жалібно стогнала, напівлежачи на ослоні.

Що робити з такою командою? І ні краплі води, ні крихти їсти. Перевів погляд Реньяр на пароплав, що темнів далеко; червоне дерево, що було на йому, не дало йому затонуті, але тільки передня частина підносилася над водою.

— Треба повернутися на „Слазвед“, — рішуче заявив Реньяр, — там хоч їсти доволі...

І швидко поставивши паруса ухопив весла. Керуючи ними як стерном, він погнав човен до пароплаву. Нарешті доплили. Зійшовши на чардак, усі зразу й полягали та проснули тут, просто на сонці. Усі, окрім Реньяра.

Витягши зза пазухи дороги тепер сірники, він поклав їх на сонце сушитись, а сам пішов шукати, що треба. Швидко приніс він бляшанку вогнегасителя і двох відер, потім назривав ізоляційних рурок з електричних проводів, і почав стукати, обрізувати, майструвати.

— Що це ви робите? — спитала прокинувшись Кеннайс, цікаво придивляючись до гарячкової роботи юнака.

— Дестилляційний апарат! Не пропадати ж нам без води, — одказав той, сполоснувши бляшанку та наливши в неї морської води.

— А ну лиш, уставайте! — І Реньяр потермосив за плече міліярдера. — Тягніть сюди ланцюги та скільки влізе заліза.

— Ви що це? Здуріли? — визвірився той. — Забули, хто ви і хто я? — Реньяр посміхнувся.

— Я тепер капітан, а ви всі тут — моя команда, що повинна слухатись мене без одмови. Швидко за діло!.. А ви, — звер-

Вулиця в Шанхаї

нувся він до грюх інших — зберіть побільше дров, сухих дощок, усього, що може горіти.

Незабаром на розкладених ланцюгах горіло вогнище і вода з бляшанки почала капати в відро.

— Першій пити пані! — І Реньяр кивнув дівчині, щоб вона підійшла. З якою втіхою напилася Кеннайс, що мало не вмирала від спраги. І як же приязно, навіть ніжно поглянула вона на юнака!

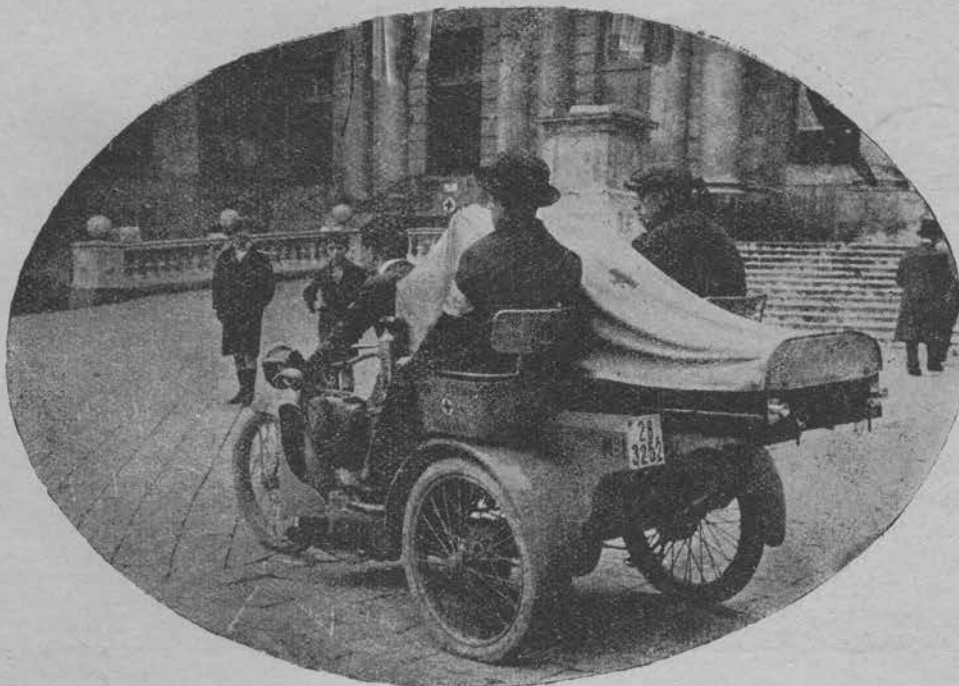
— Яка ви дивна людина! — скрикнула вона. — Що б то було зі мною без вас, з оцими нікчемцями!.. — І в погляді красуні, що перебіг по нужденій фігурці Чапварта, була безмежна погорда. Реньяр спалахнув од щастя. Він з гордістю почув, яке має значіння для дівчини. „Чеппі“, з усіма своїми міліярдами в банках, не міг дати їй кукля води. А він, Реньяр, напоїв, а зараз і нагодує...

І з новим приливом енергії юнак рушив до корми, залитої водою, але спинився з прокльоном. Дві акули, два страшних людоїди, ліниво плавали в воді, що залила чардак. Підбігли й інші до Реньяра і з жахом дивилися на акул. Але Реньяр прогнав товариство разом із „Чеппі“ до перегонного кубу, а сам знову подався на розвідку.

Незабаром він повернувся, задоволено посміхаючись до Кеннайс. В руках у нього була бляшанка з їдким нагром і величезна жирна риба, висушена одним з негрів. Проткнувши в бляшанці чимало дірочок, він загорнув її в рибу. Кеннайс стояла коло нього і в захопленню стежила за кожним його рухом. Зав'язавши рибу з бляшанкою мотузочком, він кинув її акулам.

— Тепер дивіться, яка буде комедія! — озвався Реньяр до дівчини, весело підморгнувши.

Менша акула тикнула носом у кинуте і почала термосити його. Та тут стрімголов налетіла більша, вивала скрутіла у меншої і жадібно проковтнула його. Кілька хвилин акули далі плавали спокійно по залитому чардакові. Потім велика акула страшенно

Карета-мотоцикл швидкої допомоги в Берліні

забилася. Стала сторч на голову, далі—на хвіст, а після того сіпнула геть з пароплаву. Друга—за нею.

Тепер Реньяр міг спокійно піти по їжу. Він узяв із собою негра і вони принесли купу бляшанок з консервами. Зараз зготували зупу. Кеннайс, що досі знала тільки делікатні гастрономічні бульйони, тепер жадібно їла цю зупу просто з горщика.

Наївшись, вона знову обдарувала Реньяра таким поглядом і усмішкою, що йому кров ударила в голову і в очах потемніло.

Коли ж „Чеппі“, попоївши і ставши від цього в доброму гуморі, заговорив до красуні, вона з погородою відвернулася від нього.

Реньяр мало не здурів з утіхи. На радішах приніс він ще всякої їжі, потім притяг підмочені матраси, ковдри і пророскладав на сонці сушитись.

Стало смеркати. Повечеряли. Наказавши мільярдерові добре помити горщик спід зупи. Реньяр погасив вогнище, помостив Кеннайс ліжко в куточку і дозволив команді лягати спати. На-

решті поклався й сам. Це він уперше спочивав після цілої доби страшного напруження всіх сил. Доля дала йому можливість показати себе, показати, чого він справді вартий! І красуня, неприступна як зоря, не тільки оцінила його, але як ніжно дивилася на нього, посміхалась... Раніше кілька годин тому, він був для неї твариною... чорною кіткою... А тепер!.. тепер!..

Реньяр аж схопився від радощів і скрикнув. Він побачив далеко в темряві ясну точку.

— Що з вами?—запитала Кеннайс, вставши й собі та підходячи до його.

— Там... пароплав іде!—схвильовано відказав Реньяр.— Але далеко, не побачить нас.

— Так зробіть що-небудь, щоб нас побачили! Ви ж такий розумний, швидче, швидче!—істерично гукнула дівчина і знесилена прихилилась до нього.

Від цього дотику огонь пробіг юнакові по жилах і він одною рукою обняв Кеннайс. А та враз пригорнулася до нього. Не тямлячи себе, Реньяр нахилився поцілувати красуню, коли заскрипів писклявий голос „Чеппі“:

— Дивіться! Чи це не пароплав там?

— Так, так,—гукали інші, підбігаючи до Реньяра, що непомітно випустив дівчину з обіймів:—Він сюди йде!.. Треба подати гасло, щоб він не проминув нас...

— Чим? Як?—белькотів Реньяр, ще не отямившись...

Та раптом він радісно скрикнув, згадавши, що в його в кишені електричний ліхтар. Вихопивши його, він притиснув гудзика.

Тим часом ясна точка наближалася, ставала яснішою, а Реньяр усе натискав та натискав гудзика.

І пароплав, що йшов до Нового Орлеану, помітив його гасло.

Коли він підплив до „Слазвела“, Кеннайс од радощів зомліла, і Реньяр переніс її на пароплав на руках.

Тут жертв аварії гостинно привітали. Про катастрофу вже було відомо через радіо, було відомо й те, що капітана, тітку красуні та всіх інших підобрав купецький корабель.

Кеннайс і Чапварте одразу стали центром загальної уваги й гостинності.

На другий день, відпочивши, добре вдягнені в одягу, що дали їм пасажери, сиділи вони на чардаку, оточені юрбою цікавих.

Красуня Кеннайс осміхаючись оповідала про пережите, ніжно при цьому поглядаючи на „Чеппі“, кому повернулася його самовпевненість і самовдоволення мільярдера.

Повз них проходило кілька службовців.

З ними йшов Реньяр, у постій одязі, але гарний, ставний, мужний.

— Ах, ось і він!—прошебетала Кеннайс.

— Ви не можете собі уявити, яка це сильна тварина,—правда Чеппі? Ми багато завдячуем йому. І скоро я доберуся до чекової книжки, я нагороджу його!..

— Покиньте це мені, як вашому майбутньому чоловікові,—промовив „Чеппі“ і самовдоволено озирнувся.

Почувши голос Кеннайс, Реньяр був спинився, але зразу ж увесь здригнувся, немов від батога. Знову він „тварина“! Знову цей холодний погляд, що байдужно перебіг по ній.

Лють, пекучий біль, охопили юнака. Він гостро сіпнувся до дівчини, але враз отямився. Не дурно ж він пройшов сувору школу життя! Він умів панувати над собою. І блідий, як смерть, але посміхаючись погрудливою усмішкою, пішов він далі, буркнувши тільки одно єдине слівце...

Коли б була Кеннайс почула, як він назвав її! Як ні раз і ніхто не назвав портової повії, що продав себе, але заради шматка хліба...

ДРУГИЙ ВСЕСОЮЗНИЙ З'ЇЗД МОДР'У В МОСКВІ

Внизу—президія з'їзду МОДР'у в Москві. В овалі—діти Фин-Юй-Сяна на мітингові в Москві з приводу хінських подій. Праворуч—тов. Риков

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

Стаття Я. Дорина

Імперіалістична та горожанська війна закінчилися. Наслідки—безліч інвалідів. Мільйони й мільйони робітників та селян вчора ще дужі, бадьорі, повні сил і здоров'я, сьогодні—каліки, життєві покидьки: хто без рук, хто без ніг. Вони осторононь життя і праці.

На фронті, на передових позиціях, під гарматним обстрілом та дощем куль годі було думати про операції за останнім словом хірургічної техніки. В наслідок маємо безліч ампутованих рук і ніг, що їхні кульги непридатні навіть для протезування (не так бо зроблено ампутацію, як того потребує протезування).

Або ось: чудова, жвава, весела дитина: раптом вона сумнішає, на очі, як то кажуть, худне; щічки стають бліді—дитина таве. Одночасно сугави колінні або крижкових костей позбавляються повної рухливості.

А то трапляється так: батьки починають помічати, що в дитини на спинці десь уповдовж хребта з'являється маленький бугрик. Де далі цей бугрик більшає, розростається і ось маєте горба. Перед очима батьків з усім жахом потворности—росте горбата дитина.

Ще інше: народилася прекрасна дитина. Та ось вона ніби помаду набуває звички тримати одну, а то й обидві ніжки якось криво, не так як усі. Минає якийсь час, дитина підростає і... клишоногість вимальовується в усій своїй красі.

До тепер тільки окремі хірурги бралися лікувати хорих на туберкульоз костей та виправляти кульги і різноманітні каліцтва. І тільки в Німеччині ортопедичну хірургію кілька років тому вилучено в окрему дисципліну. В 1922 році після горожанської війни, коли число інвалідів з непридатними до протезування кінцевостями досягло в нас величезних розмірів—саме життя стало вимагати утворення такого інституту, що сконцентрував-би всі питання ортопедії і поставив її на науковий ґрунт.

Саме тоді професор Трегубов заснував при Харківському медичному інституті катедру й клініку ортопедичної хірургії.

Катедра ортопедії поставила собі за мету: підготувати з студентів значний кадр ортопедів на випадок, коли б нам довелось оборонятись. Німецька бо статистика доводить, що ті

дивізії, де під час війни було досить спеціалістів в ортопедів, дали менш інвалідів, а ніж ті, що не мали цих спеціалістів.

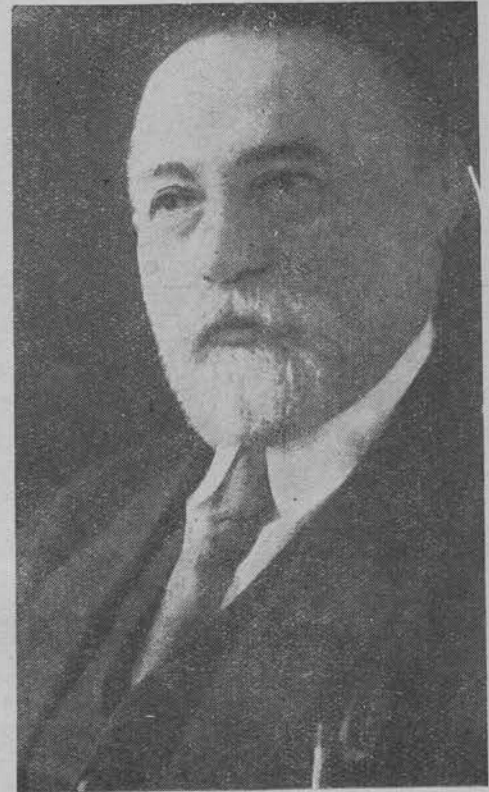
Далі, ортопедія має виправляти тікульги, що за бойових часів були ампутовані невірно, зробити їх придатними для протезування і цим вернути інвалідів до лав трудящих.

Розвиток техніки викликає і величезну кількість промислових травм, о танні—каліцтва. Завдання ортопедії виправляти ці каліцтва і таким способом зменшувати кількість інвалідів праці.

В цей час, коли катедра й клініка ортопедичної хірургії святкують п'ятиріччя свого існування, слід підкреслити, що катедра протягом цього часу блискуче виконувала свої завдання.

Під керівництвом проф. Трегубова до 2000 студентів-медиків здобули тут собі ортопедичну освіту.

Особливо товстого й упертого лікування вимагає туберкульоз костей; цілі роки потрібно витратити на кожного пацієнта. Тільки безмежна любов до своєї справи надає терпіння і самовідданості, що їх виявляють у своїй роботі і професор Трегубов і всі співробітники клініки ортопедичної хірургії.

Проф. Трегубов

Лікування хорого ультрафіолетовим промінням

Дитячий відділ Харківської ортопедичної клініки

Сучасна

МОНГОЛІЯ

Гора Богдоул, в далечині—м. Улан-Батор. На передньому плані—ріка Тола

ВІД ЧІНГІС-ХАНА ДО ХУРУЛДАНА*)

Стаття Л. Оліна

Ген-ген за повноводою Волгою, що несе свої хвилі до зелених вод старого, напіврадянського напівперського Каспія, іще далі за гірськими чорно-зеленими пасмами Уралу, за гарячими пісками Туркестану, за чарівними пасмами Алтаю, майже в самій осередині, в самому серці Азії, залягла таємнича Монголія...

* * *

Та сама Монголія, що вісім віків тому висунула на арену світової історії „великого Могола“—Чингіс-Хана. Перед ім'ям його в XII віці тремтіли і царі, і князі, і хани цілої Азії та Східної Європи, принаймні до Карпатських гір. Та сама Монголія, що у XIII сторіччі збройною рукою перемогла хінців. І протягом майже 100 років Хіною правила Юанська династія, що її початок поклав монгольський хан Ху-Білай—хінський богдыхан.

Проте після тимчасового розвіту великого ханства Монгольського, що посіло землі від Тихого океану до Карпат, монгольські орди поволі починають відкочуватися до пустелі Гобі та до території сучасної Монголії і вже у XVII віці монголи покололися на низку ворожих до себе племен, як от халаха й ойрати та підпали під владу манжур, що от тепер завойовували Хіну.

Де далі Монголія робилася провінцією Хіни: Монголія втратила всі свої войовничі звички й перейшли на стан звичайних мандрівників-скотарів. Отже на широченних просторах Монголії, що притиснута з одного боку Хіною, а з другого—Туркестаном та Сибіром, на площі близько 3—4 мільйонів кв. кілометрів, серед скелястих гір та узгір'я розкидано степи, а іноді й пустелі. Хоч на деяких північних та західних гірських пасмах зеленіються діброви, але взагалі в Монголії мало лісів і переважає степовий ландшафт. Оці то степи денде нарізаними островами попламовані чагарниками з саксауду, тамаріску, дарисууну, що досягає заввишки цілої сажени, оці то степи й є хліб монголів, мовляв економічна база їхня. Бо дуже суворий клімат і бідний ґрунт не дають можливості провадити хліборобство. Степи ж

Монголія. Улан-Батор. Маніфестація профсоюзів у жовтневі дні

є перша й найголовніша умова для розведення худоби. Скотарство це єдине заняття монгола. Худоба для монгола все, це й їжа монгола, це й одяга його. Худоба всіляка: і вівці, й кози, коні, велика рогата худоба, верблюди то-що. Нарешті вовна з цієї худоби дав монголові його „житлопошу“, а саме юрти. Ані хінська, ані російська культури ще й досі не перемогли властивостей монгольського побуту, народу пастуха, мандрівника, що живе в переносній юрті, ходить у національному монгольському халаті, п'є кумис і взагалі вживає виключно продукти скотарства.

Кілька міст, от як столиця Монголії—Урга, що нараховує близько 30.000 мешканців, Улясутай, Кобдо, Сайн-Нагн, Улде—мають невеличку кількість будинків у хінському дусі, а чи російського зразку, здебільшого багатієв монголів або ж установи. Всі ці міста, власно кажучи, являють собою цілі грандіозні монастирі, населені десятками тисяч монахів або лам. Лама монгольські утворюють справжню армію попівства, тільки не чорну, як от у нас, а жовту кольором одяжі. Взагалі соціальний склад монголів досить оригінальний. За останніми відомостями (І. Майський 1923 р.) населення Монголії складається: князів—0,1 проц., шляхти—5,6 проц., лам—44,6 проц. (майже сорок п'ять проц.—от чому Монголія в злиднях), вільних громадян—26,2 проц., кріпаків—16,63 проц., та осіб, що перебувають поза суспільними верствами—7 проц. Між іншим, усі ці сім процентів, що не потрапили до жодного „сословія“, складаються з байструків (незаконовроджених).

*) Хурулдан—найвищий законодавчий орган Монгольської Народної Республіки. Туди переважно обираються арати-простолудини.

* * *

Крайною з давних давен правила князьки та лами, що на чолі їх стояв верховний правитель Хутухта.

Він по своїй „святій кваліфікації“ рахується за третю особу в ламанському культі.

Оцей ламаїзм, як і інша всяка релігія, так приголомшив монгола, що той і зараз веде напівдикунське життя.

Монгол майже все своє життя проводить на коні верхи.

Але й здоровий вплив буйної природи не зміг перемогти пригнобленості, забобонності, несвідомості, що їх міцно прищепили монгольському народові лами.

Справді ж бо монголи надзвичайно пасивні та дуже ледачі.

* * *

Минули віки і хінська провінція Монголія в листопаді 1911 р., під час революції, що сталася в Хіні, оголосила незалежність Зовнішньої Монголії. Хінську владу було скинуто, а слабенка Монголія потрапляє в імперіалістичні пазури царської Росії.

І хоч монгольське військо розбило хінців, проте вона робиться іграшкою між Хіною та Росією, що заходилися нещадно експлуатувати скарби монголів.

Чим далі, Монголія робиться об'єктом імперіалістичних змагань Хіни, Японії. Прикладає свою ручку і такий знаменитий „миротворець“, як Вудро Вільсон. Японія намагається спровокувати монголів і проектує за ініціативою відомого атамана Семенова утворити пан-монгольську державу. Це хвалить Хіну і вона збройно захоплює Монголію.

Намісник хінський, генерал Сюй-Шу-Чжень, або „маленький Сюй“ енергійно заходився до знищення будь-якої примари незалежності Монголії. Це було в 1919 р.

А в 1920-21 під натиском Червоної Армії недобиток барон Унгерн-фон-Штернберг рятуючи свою шкіру вдерся на територію Монголії, грабує населення.

Нарешті цей авантюрист душить однією рукою Монголію, другою чіпляється за ідею незалежності цієї країни. Почуваючи себе мало, не новим Чингіс-ханом безглуздий барон формує та озброює біля трьох тисяч різної наволочи і щент розбивши хінське військо займає столицю Монголії—Ургу.

Чотири місяці монголи стогнали під кривавим естляндським бароном. На весну 1921 р. „Мальбурук рушав в похід“ не більш не менш як на... Москву. Проте Червона Армія ще біля самого радянсько-монгольського кордону, під Троицькосавськом, розбила головні сили Унгерна і рушила на територію Монголії для остаточної ліквідації білобандитизму.

Тим часом перебування Унгерна в Монголії підняло маси.

Серед них почався справжній революційний рух. Виникла монгольська народно-революційна партія.

Під час ліквідації авантури Унгерна було утворено революційний уряд незалежної Монголії, що відразу свідомо та дружньо поставився до Радянської Республіки. СРСР перший визнав незалежність Монголії.

Незабаром було скликано великий Хурулдан (монгольський парламент), декретовано відміну станів, організовано народно-революційну армію, новий апарат управління.

На останньому пленумі ЦК Монгольської Народньо-Революційної партії між іншим по жіночому питанню визнано за необхідне притягнути жінок до державної, громадської, партійної роботи.

Монголія почала нове життя.

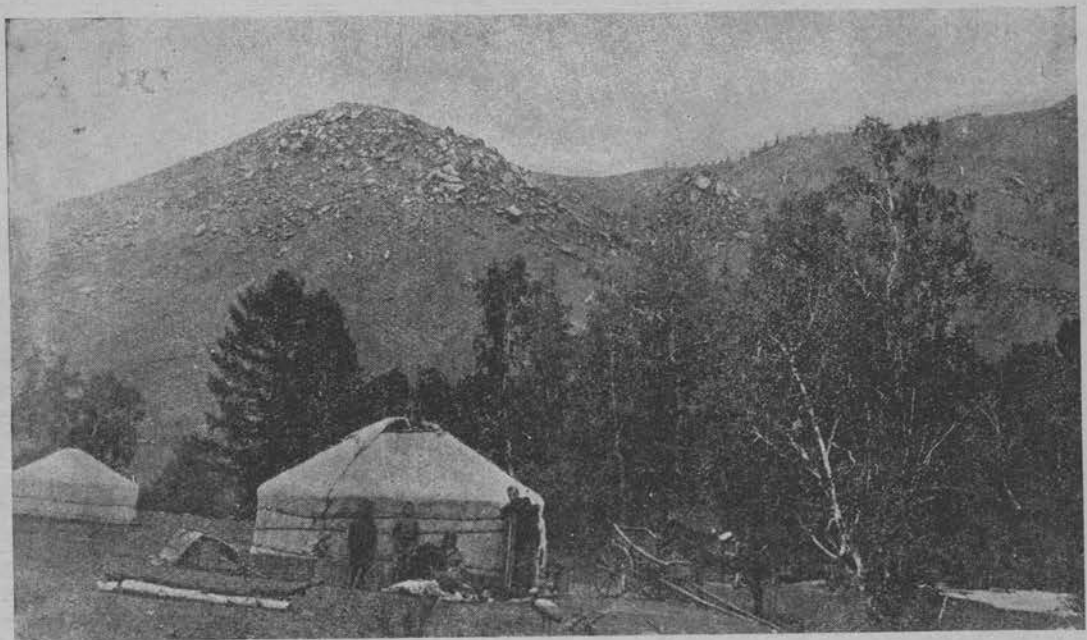
Діалектика невпинно перегортає сторінки історії будь то в Європі, будь то в нетрах Азії, не дивлячись на смертельні зусилля імперіалістів боротися з могутнім революційним рухом.

МОНГОЛЬСЬКА ЖІНКА НА ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ

Г. Таїрова — селянка з села Чердакли, Ганджинського повіту (Монголія). Член сільради з 1923 року та райвиконкому протягом останніх трьох років. Нині керує жіночими делегатськими зборами та бере найактивнішу участь у всіх сільсько-господарських організаціях

В МОНГОЛЬСЬКИХ СТЕПАХ

Монгольська юрта в околицях Улан Батора. В цих юртах у літку живуть дачники

Худ. Касіян

Ілюстрація до „Синів“ Стефаніка

ВИСТАВКА В ХАРКОВІ

Стаття М. Пагора

Велике культурне значіння виставки Асоціації Рев. Мистецтва України, що відбувається в залах соціального музею, є безперечний факт. Це перший серйозний огляд досягнень і конкретного вивчення глибоких внутрішніх процесів у діяльності образотворчого мистецтва нашої республіки.

Образотворче мистецтво до цього часу перебувало в сутінках. І коли література й театр досить виявили себе перед радянським суспільством, образотворче мистецтво починає виявляти себе лише тепер.

Багато нозого і несподіваного. Багато незрозумілого для рядового глядача, не фахівця, що не міг слідкувати за всіма перипетіями боротьби і розвитку цього мистецького фронту.

Виставка дуже різноманітна як розділами — галузями праці художника, так і формальними нагрянками окремих течій та шкіл. Тут є впливи і відгуки з сучасного мистецького життя за кордоном (експресіонізм худ. Елеві), руських шкіл (Пальмів та Голубятників) досить своєрідні шукання в галузі театрального оформлення (Мелер, Хвостов) та студій над різними матеріалами (Єрмілов) і цілком самостійні оригінальні мистецькі школи („бойчужовці“).

Більшість робіт не зовсім викінчені. Це багато шкодить враженню від виставки.

Складний процес розвитку образотворчого мистецтва на Україні трудно аразу охопити, звести до певної системи. Тому не легко зробити оцінку представлених на виставці шкіл та майстрів. Треба було б раніше встановити певні критерії, умовитись відносно принципових моментів розвитку образотворчого мистецтва в нашу перехідну до комунізму епоху.

Для цього повинно поруч виставки влаштувати диспути, детально проаналізувати представлені мистецькі напрямки в ґрунтовних статтях, а не в коротких нарисах. Тому подаючи тут короткий схематичний огляд виставки, я певний, що багато з від-

А Р М У

відувачів її зі мною не погодяться, вважатимуть оцінку занадто суб'єктивною. Та що ж! Інакше не може бути, коли мова йде про речі ще мало висвітлені і в своїй трактовці зовсім не для всіх обов'язкові.

Малярство

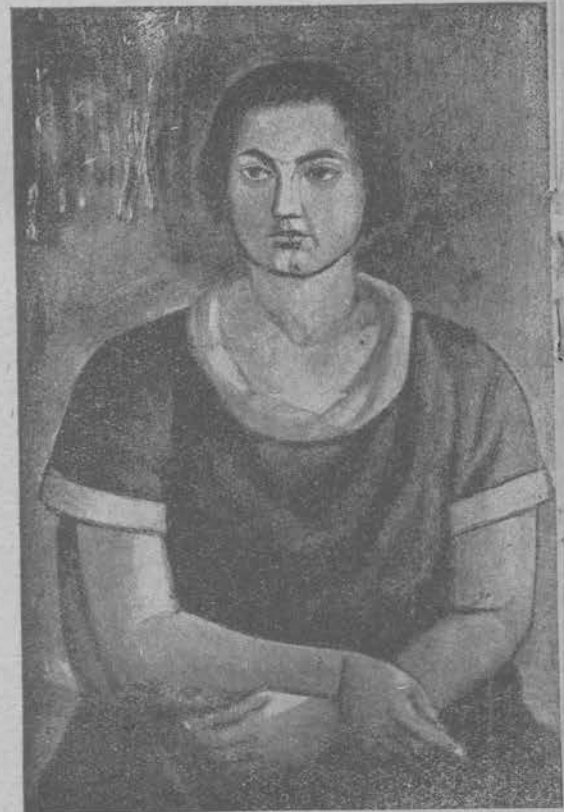
Починаймо з основної групи художників—школи М. Бойчука. Характерні особливості цієї школи—монументальність форм, синтетичність і вишуканість у найяскравіших деталях (наприкл. складки одягу), чіткий рисунок та математична точність композиції. Видатніші роботи: В. Седяра „Портрет Оксани Павленко“ (№ 164), Липківського „Селянин“ (№ 99), Рокитського „Яблуна“ (№ 161), Шехтмана, в композиції „Погромлені“ (№ 202), „Портрет матери“ (№ 204), „Діна“ (№ 205), Томаха „Родинний портрет“ (№ 187), Мизіна „Барикади“ (№ 102), Гвоздика „Композиції на сільські теми“ (№ 23, 34) і ціла гурпа невикінчених робіт небіжчика Тимка Бойчука.

Вплив старих майстрів, студювання високої техніки малярства феодальних часів за музейними зразками дали прекрасну культуру рисунок та композиції. Але в усіх працях „бойчуківців“ бракує експресії, мало яскравих наповних кольорів, не досить уваги до виявлення змісту. У них висока формальна культура. Але скупчення всієї уваги на композиційних розв'язаннях і нехтування виявлення теми в великою хобою данної групи, особливо на виставці, що розрахована на масового глядача. Ескізи з Дюбасу знаменують собою деякий перелом, що слід гаряче вітати.

Перодовим майстром від „бойчуківців“ є худ. Падалка Ів. Його портрети №№ 118-120 і особливо невеличкі етюди („Циганка“ № 127-129) показують гарного рисувальника та колориста. Хобою є де-яка дрібязковість, деталізація, не скомпонована в достатній мірі в цілою формою. На жаль, серед виставлених речей деякі (№ 125, 130) досить слабенькі і художник дерма попусував ними загальний свій ансамбль.

З представників руських шкіл є художники Пальмів та Голубятників.

У Голубятникова переважно студії над кольором, форма відіграв другорядну роль. Це великі картини, що гостро ви-

Худ. Падалка

Портрет

Худ. Томах

лучаються своїм жовтими плямами розв'язав низку використання ч

але нех
рів доп
крістю
Пальмов
поставле
виступає
ріал. Б
лубка, а
ня і то
змісту (

лян, не
землю,
революц
т. інш.),
нічність
її нічим
ніст ху
майстер
як „Рад
вано“ (

Зма
виявлен
буржуаз
виявлен
тора до
огиду і
ознаках
ром к
примно
зменшу
вона р
Елеві п
Георга

Від
го мист
чк в р
чека, П
ророва
ставка

Худ. Томах

Молочниці

пейзажів, досить блідних і мало характерних для художника. Прохоров — типовий „стилізатор“. Цікаві пейзажі Сімонова, що мають своє певне обличчя. Портрети художника Шаронова дають зразок доброї уважної праці над формою голови.

Інші відділи виставки

Рисунок найбільше представлено знову школою Бойчука. Рисунок Седяра зроблено вправною рукою справжнього майстра лінії. Цікаві рисунки Мизіна, Павленка, Бородині та ін. З графіків найцікавіші речі представлено Касіяном та Налепинською-Бойчук. Театральне оформлення представлено художниками Меллером, Хвостовим та Цапком. Художник Меллер дав низку ескізів одяжі до постановок театру „Березіль“ та балету Ніжинської. Його ж цікавий макет для „Седі“.

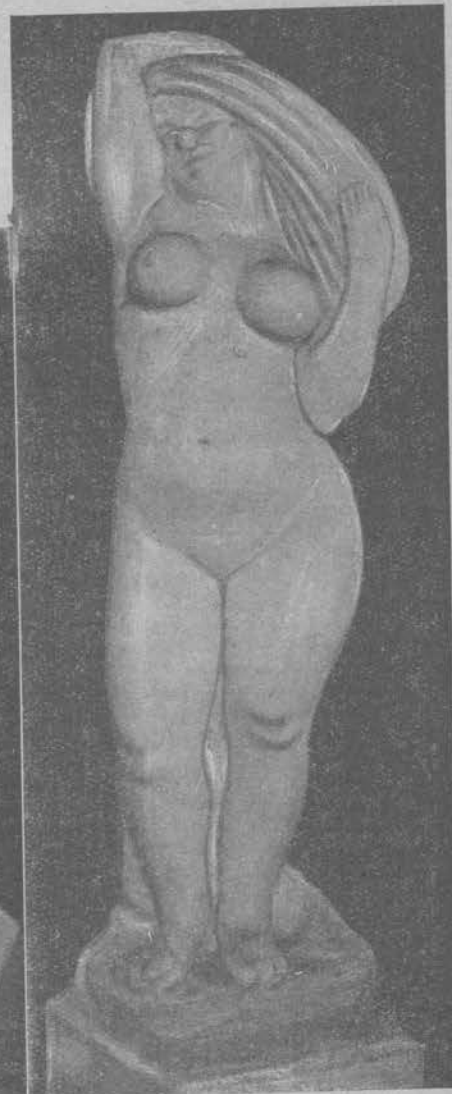
У Хвостова лише ескізи одяжі. З них слід відзначити майстерно виконані, деякі віртуозні рисунки-ескізи — це № 2, 6, 8. Речі художника Цапка, особливо макет до п'єси „Міщанин Шляхтич“ мало виразні, не оригінальні.

Скульптура на виставці в цілому не звертає на себе уваги. Тут багато речей наче зроблених похапцем, не досить вишуканих у своїх формах.

Суто виробничим куточком виставки є відділ кераміки. Виставлено роботи Павленка, Цівчинського, Томаха та інш. Це разом і демонстрація досягнень Межигірського художньо-керамічного технікуму. Поруч речей, зроблених у технікумі, виставлено речі, що виготовляються зараз на заводах. Можна бачити, до якої міри низько в мистецькому відношенні стоїть заводське виробництво і яку велику культурну роль відіграють ті молоді майстри-художники, що намагаються сполучити свою працю з масовим виробництвом. Речі, виконані О. Павленком та іншими, приваблюють як своєю формою, так і прекрасним тонким майстерним рисунком та кольором. Тут же килими роботи худ. Колоса. Це піонер зараз на Україні в справі відродження різних форм художнього текстильного виробництва. Килими Колоса наслідують прекрасні зразки старого українського килимарства.

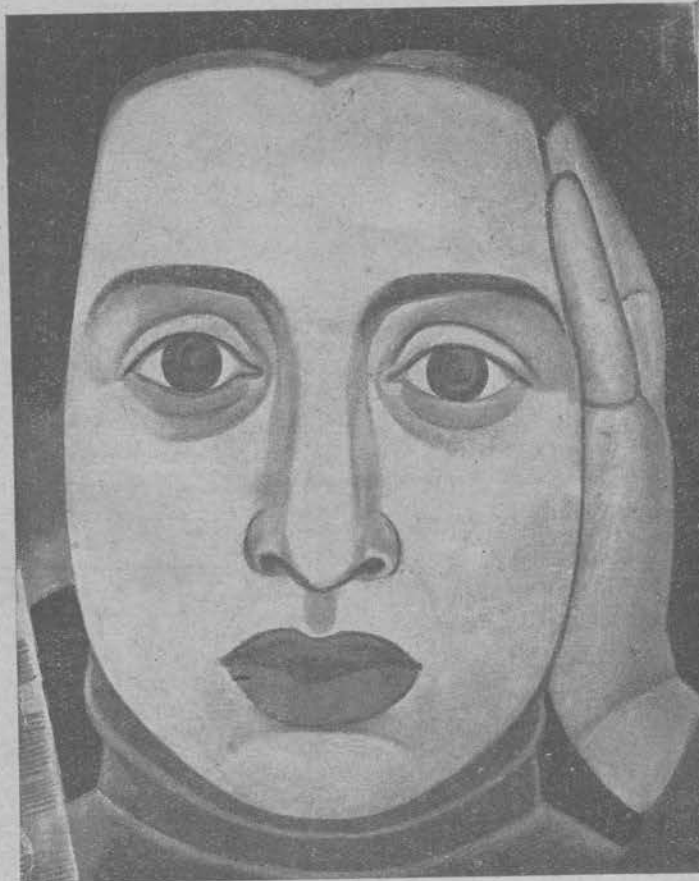
Останній відділ — художня фотографія. Прекрасні фотографії Демущького, Лещинського, Озерова, Корсевича самі за себе говорять. Тут нема нічого, що треба було б пояснити, а власне — слід би про це написати окремо.

Разом про виставку ще раз зазначаю — це велике культурне явище в нашій країні, що на нього треба звернути пильну увагу радянського суспільства і популяризувати її серед робітничих кола. Харкова.

Скульпт. Діндо

В'язальниця

Худ. Елева

Друкарщиця

лучаються своїми синіми, червоними та жовтими плямами. Художник поставив і розв'язав низку цікавих проблем що до використання чистих кольорів спектру, але нехтування законом кольорів доповнення вражає прихильністю деяких сполучень. У худ. Пальмова студії над кольором поставлені ширше, форма також виступає як рівноцінний матеріал. Бачимо вплив руського лубка, змагання до підкреслення і тоном і формою певного змісту (присадкуваті постаті селян, немов би вони вросли в землю, червоний колір — символ революції, в постаті Леніна і т. інш.), але також і дисгармонічність кольорів, що не можна нічим виправдати. Експресіоніст худ. Елева виставив кілька майстерно виконаних речей, от як „Рада міністрів“, „Страйк зірвано“ (№№ 49, 50) та інші.

Змагання до напруженого виявлення гнилого паскудства буржуазного ладу досить вдало виявлено. Невірною є лінія автора до того, щоб висловити свою огиду і в зовнішніх формальних ознаках, от як брудним кольором картин. На картину неприємно дивитись, а це багато зменшує той вплив, що на нього вона розрахована. На роботах Елеви позначився вплив жанру Георга Гросса.

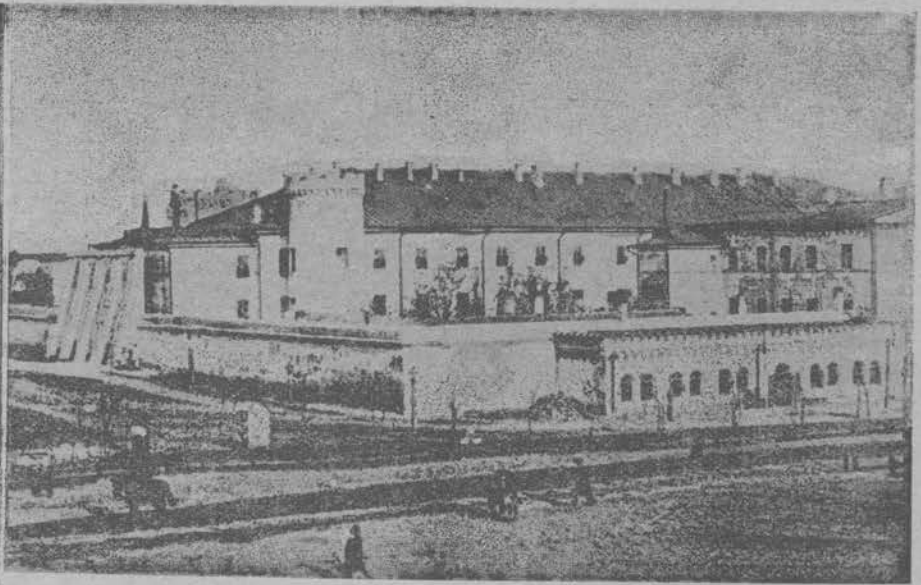
Відгуком передреволюційного мистецтва є на виставці куточок з речами художників Бурачка, Прохорова, Сімонова, Шаронова та Гронця. Бурачек виставив кілька імпресіоністичних

Цей напис вибито на стіні старої одеської в'язниці

на царську „камариллю“. Найближчим наслідком вибуху була зміна державної політики: закликано до влади ліберального міністра Лоріс-Мелікова.

Обставини замаху на життя Олександра І-го такі: вибух за постановою Виконавчого Комітету „Народня Воля“ виконав

Стара Одеська в'язниця

СТЕПАН ХАЛТУРИН

5-го ЛЮТОГО 1880-го року в Зимовому Палаці стався вибух. Він дуже зруйнував палац, та ще більше вплинув

більше вплинув

селянин Степан Халтурин. С. Халтурин і перед цим був відомий, як організатор робітників та основоположник „Північно-Руського Робітничого Союзу“.

Один час Халтурин був навіть ворогом терору, віддаючи перевагу мирній пропаганді серед робітників. Проте, люта боротьба уряду з революційним рухом, загибель товаришів та робітничих організацій,—змінили відношення Халтурина до політичного терору і він сам звернувся до Виконавчого Комітету з пропозицією своїх послуг на царствбивство.

Після цілого ряду невдалих спроб Виконавчий Комітет упинився на плані Халтурина. Халтурину пощастило стати в Зимовий Палац за столяра і це дало йому спроможність непомітно й вільно орієнтуватися в палаці.

5-го лютого Халтурин виконав свій план; вибух стався йому пощастило втекти; але через два роки його все ж заарештували в Одесі підчас замаху на життя Стрельнікова.

Халтурина повісили.

Документ, за підписом Ігнат'єва—яскрава ілюстрація „незалежності“ царської юстиції.

Ні Степан Халтурин, а ні інші революційні бойці ніколи не мали що до цього ілюзій.

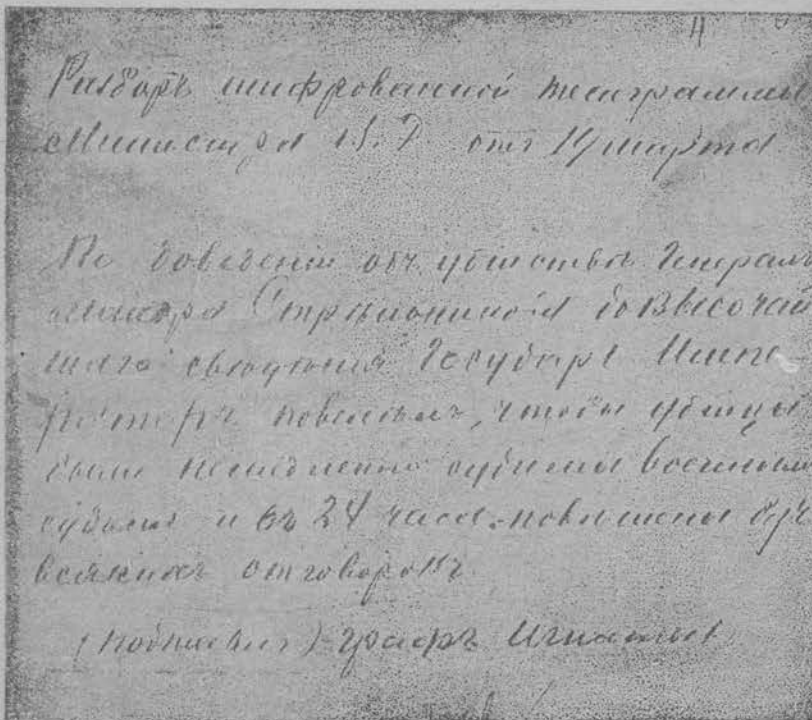
Численні політичні процеси чітко виявили погляд революціонерів на царський суд.

Всі промови обвинувачених неодмінно підкреслювали відношення до царського суду, як до бридкої, нікчемної комедії.

ПОПРАВКИ

У ст. „За великим муром“ (№ 14 ст. 13 „Всесвіту“) трапився пропуск у 6-му рядку 1-ої колонки: Замість „І тільки через 29 років, в 1545 р. така ж доля спіткала“ і т. д., треба читати: „І тільки через 29 років, в 1545 р. китайці розгромили португальську колонію в Нінбо, а трохи згодом (1549 р.) така ж доля спіткала“ і т. д.

Нижче (18-й рядок знизу) замість „не любили пикою в бруд“ треба читати: „не любили бити пикою в бруд“.

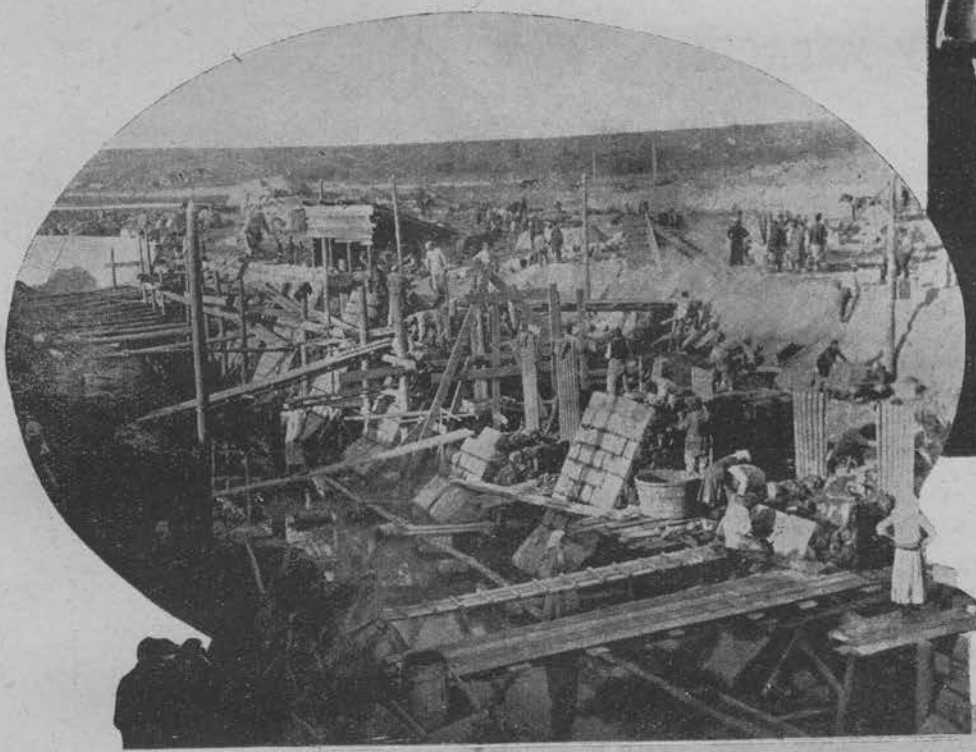
Росшифрована телеграма Ігнат'єва

Перший вексель на 10,000 карб., що видало Правління Дніпрельстану Українлісові

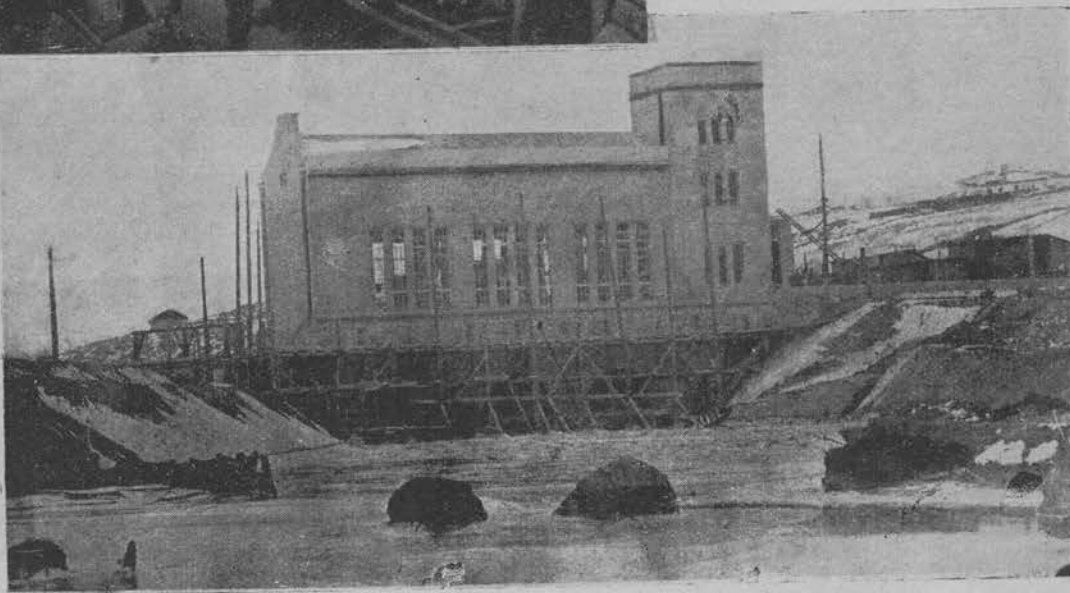

Погруддя Г. І. Петровського
 Робота скульптора Малецького

**Нова гідро-електро-
 ставція на Україні**

Цими днями закінчено будівництва і проведено пробний пуск найбільшої на Україні водяної електричної станції на нижньому Бузі біля села Олександрівки. Силовий міць споруджень першого чергового пуску 400 кіловат. Станцію призначено головним чином для електрифікації сільського господарства району Вознесенської округи. На фотографіях момент будівництва станції та загальний її вигляд. Збудувало станцію Т-во Електрика.

Лікнеп у хінському будинкові

КУТОЧОК ХІНЦІВ У ХАРКОВІ

Нарис В. Вікторова

Там, де найжвавіший торг на Рибному базарі, де найбільше метушні, — незграбною купою стовбичить будинок, архітектури старовинної і таки досить неполадної.

Невеличке подвір'я, оточене фантастичними руїнами давно забутого погорілища, являє собою щось занедбане, закинуте, безпритульне...

Вузькі східці, на зразок драбини, що нею лазять на голу-бятню — ведуть до другого поверху цього дивного будинку, просто в коридор з роззявинами замість давно повибиваних шибок.

Далі — житло. Це — єдине в Харкові співжитло хінців.

Цілковите розчаровання чекає на прихильника східної екзотики, що силкувався б відшукати тут щось подібного до хінських кварталів у Лондоні, Чикаго та Сан-Франціско, з їхнім метушливим торгом, опіумом, різнобарвністю національних убрань та орнаментикою туго скручених кіс.

Міцний дух ситого доброго борщу, сизі струмки диму нашої таки „кремінчуцької“ махорки та ще „улюбленої харківчанами

„Змички“, — певно і не-двозначно свідчать за суто українську „орієнтацію“ мешканців цього співжитла.

З напів-росчинених у коридор дверей чути дрібну руську говірку жінок, що якось дивно брешуть на тлі тенорових нот незвичних нам модуляцій хінської мови чоловіків.

День — неробочий, і тому майже всі мешканці вкупі. Все до коридору вибігають за клопотани господарки, поспіль русь-

виключно з руськими жінками, мають дітвору і вільно за-своїли ввесь побут радянського життя.

Та опанувати руську мову для них справа не лег-

кі жінки, і дивно, — всі як одна біляві... Повільно, з відтінком східної м'якості, помагають парами і поодиночі чоловіки — хінці, а попід ногами у них нишпорять чорняві, з блискучими ледве-ледве косими оченятами малята.

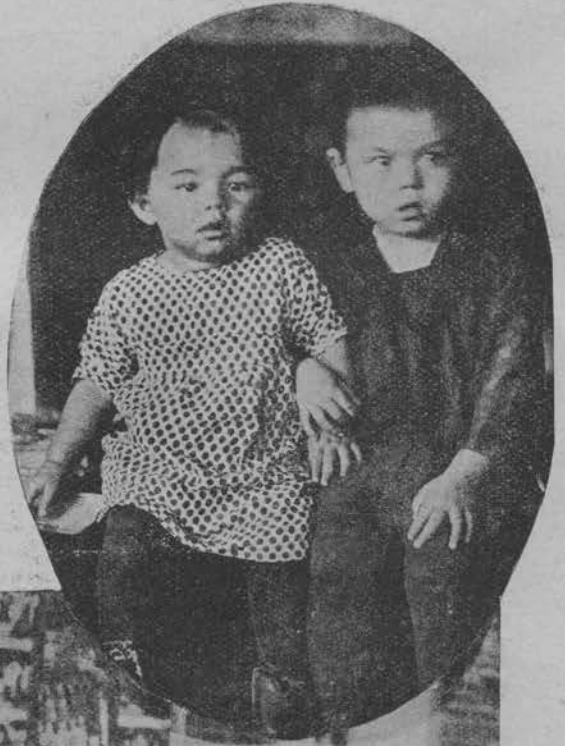
* * *

Життя зосереджено в „Червоному куточкові“, — світла, велика кімната, гарно оздоблена хінськими прапорами, географічними мапами, яскравими хінськими та радянськими плакатами, діаграмами. В центрі — портрети: Карла Маркса, В. І. Леніна і Сун-Ят-Сена.

Знайомимось з Завід, куточка — Сун-Фу. Виявляється, що він партієць з 1925 року. Крім нього в співжитті ще десять членів партії хінців. Решта на 90% — члени профсоюзу; службовці міліції, трамваю, охорони, на виробництві, в установах.

Всі вони мають великий військовий стаж. Є з них кілька інвалідів-пенсіонерів, тяжко поранених за війни.

Демобілізувавшись, майже всі одружилися

Червовий куточок; хінці читають газети. Вовалі — діти хінців.

ка. Дивно пом'якшена невиразними закінченнями хінської словотворчості, уривчасті, з наочним напруженням побудовані речення надзвичайно тяжко розбирати незвичному співрозмовцеві.

Два гуртки: лікнеп і політграмоти, ретельно відвідують усі мешканці співжитла. Багато гарно підібраних книжок, газет та журналів — і хінських і наших радянських. Хінці виявляють гостру цікавість до політичного життя, прагнуть наукових знань. Все це справляє надзвичайно гарне враження.

Очевидно, тут багато працюють з дійсно хінською ретельністю та посидючістю.

* * *

Заля червоного куточка хутко сповняється хінців, їхніх жінок і дітей.

Зав'язуються знайомства; довідуємось про дуже цікаві біографії цих людей далекого, загадкового Сходу.

Ось, наприклад, Ян-Тан-Фу — родом з Пекіна, „чистокровний пролетар“. Він п'ять років працював за машиніста на залізниці Пекін-Мукден. Не вподобалося. Пішов за кочегара на пароплав, що рейсував поміж портами далекого Сходу та Архангельськом. Потім став на працю в одному з металургічних заводів у Катеринбурзі, де й захопила його революція. Довгі роки горожанської війни... — а тепер мільйонер.

Стримана, повна власної гідності людина, з великим міжнародним, справжньо пролетарським стажем. Ще низка знайомств; та тільки невиразно запам'яталися прізвища, біографії; твердо пригадується тільки одне: — всі вони з самої гушавини багатомільйонних мас хінського пролетаріату.

Хінці гаряче цікавляться подіями на батьківщині і певно невідмінної й швидкої перемоги кантонського уряду.

„Кантон — наш, Шанхай — наш; швидко, швидко — і Пекін наш буде...“

Таки дібрали ми змісту з переплутаної і перекрученої мови наших знайомих.

І єдину хінську газету „Гун-Іні-Жа-Лун“ („Робітничий шлях“), що якось дивно починається з четвертої сторінки і неначе вся вимережана якимись дивними вивернутими загадкових хінських письмен, чисто до дірок зачитують. „Наша газета — робітничка“, — тепло, радісно висловлюються за неї читачі. А ще ж так недавно безнадійно вони боролися в туманних нетрях конфуціанської „премудрости“.

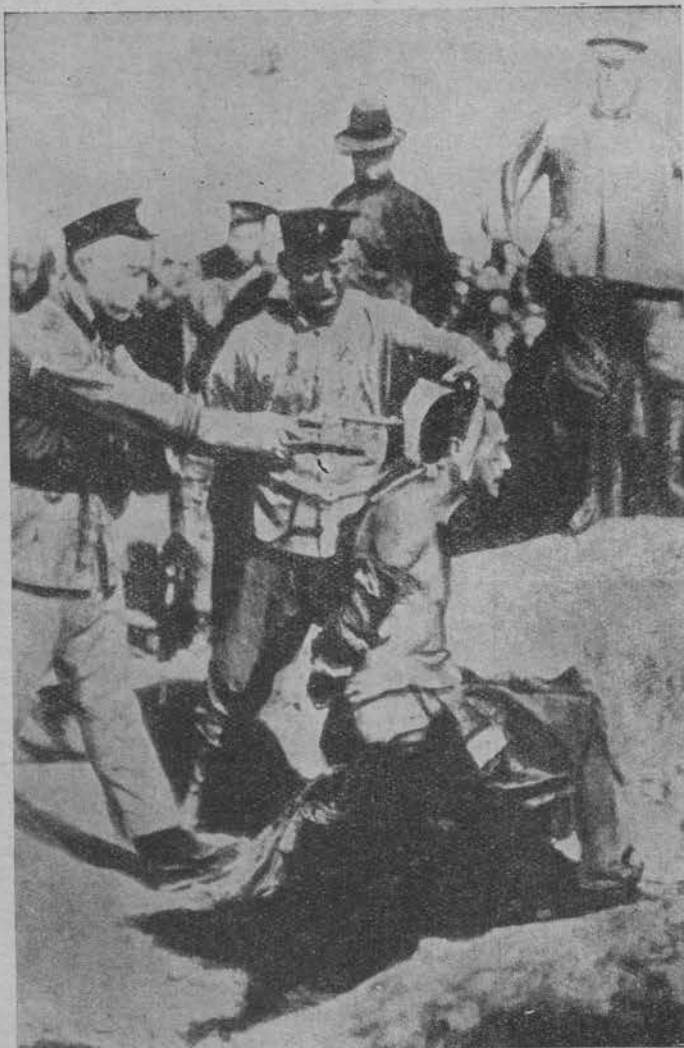
Надзвичайно гарненькі дитинчата в цьому співжитті. Чорняві, з агатовими очима і до того дивно біловиді. Вони здається, всі поспіль — Володимирі...

— „Наша зміна“, — ласкаво посміхаючись „рекомендують“ хінці свою малечу.

Крім співжитла, де оселилося до 70 чоловіка, проживають у Харкові хінці і по приватних помешканнях, переважно на околицях міста.

То — промисловці. Виробляють вони жіночі калиточки і продають їх по базарах. Жінки ж їхні — справжні хінки у ватяних кохтах з покаліченими ногами. Вони на всіх великих вулицях Харкова пропонують свої строкаті, дивовижні, подібні до іграшок хінські іграшки.

Таких хінців небагато і мешкають вони якось відокремившись від головного справжньо пролетарського ядра хінської колонії в Харкові.

Росправа хінських „чорносотенців“ з революціонерами. На фотографії — прилюдний розстріл революціонера на вулицях Шанхаю.

Генерал Янг-Юнг-Тінг — начальник генерального штабу, права рука Чжан-Цзо-Ліна; поруч нього — Чао-Кжін, порадник Чжана

ДВА ДНІ

ЧЕРГОВИЙ
ФІЛЬМ

В
У
Ф
К
У

РВУЧКИЙ вітер розгойдує верхів'я дерев, обшморгує тремтучі гілки й листя, поволі лягає долі товстим хрумким шаром. Принишк, притаївся в садку між деревами графський особняк: Темно й тихо в панських кімнатах. Повтікало панство з міста, бо все ближче й ближче гупали червоні гармати. Темно в будинкові, лише вгорі крізь маленьке віконечко ледве просякає жовтавий струмок світла—це старий вірний льокай Антон, що лишився один на господарстві, спогодами про давню минувшину вкорочує години довгого тривожного вечора. Є про що згадати Антонові, а настирливіше за все—думка про сина. Не до душі були йому думки Андрієві—нарікав Андрій на нанів—і прокляв його Антон. Зник Андрій з його життя. Один раз лишень нагадав про себе—прислав свою фотографію.

І старечі тремтучі руки обережно повісили цю фотографію поруч жінчиної картки, що висіла на стіні, оздоблена чорною стічкою.

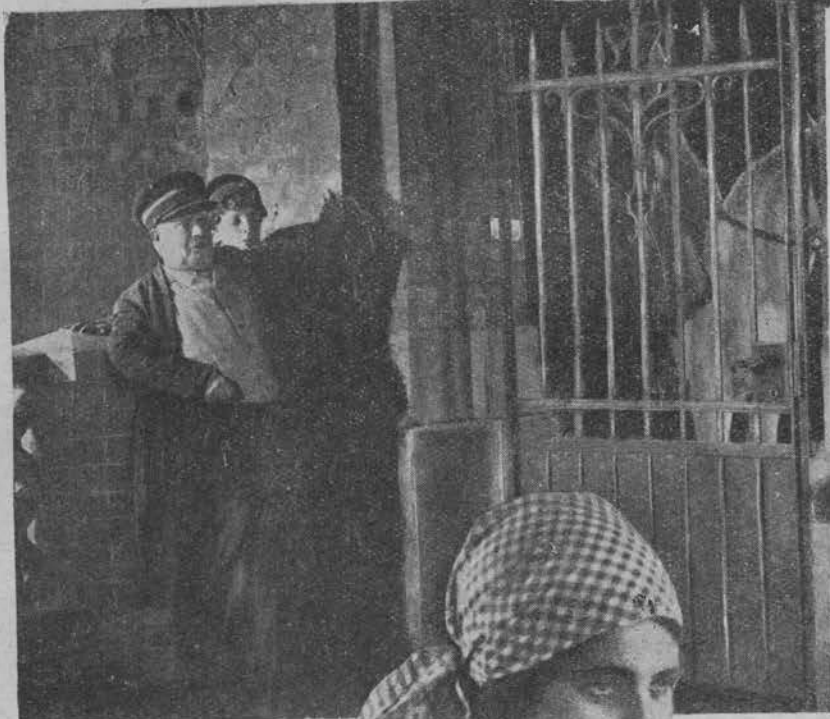
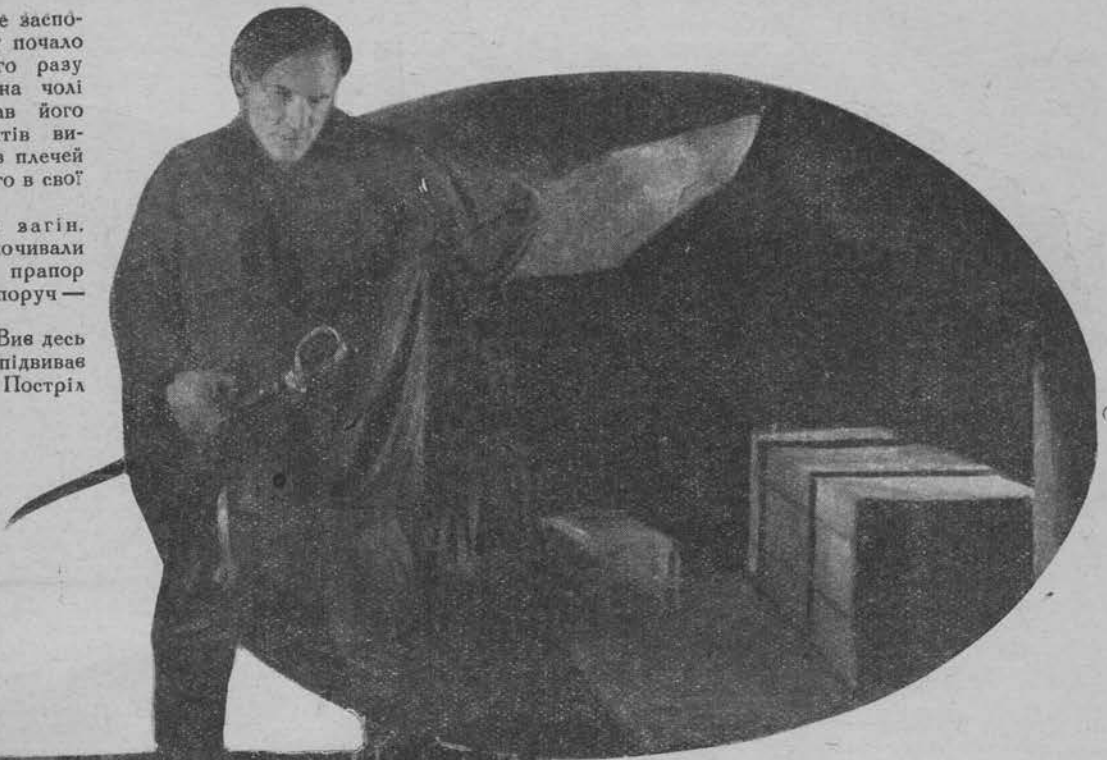
Вітер припав до шибок і Антонові вчувся стукіт у ворога. Слух не обдурив його: це повернувся переляканий син графа, що загубився в паніці на вокзалі і не

встиг сісти на потяг. Ледве заспокоїв його Антон, як знову почало настирливо грюкати. Цього разу це був червоний відділ на чолі з Андрієм. Ледве впізнав його Антон, а впізнавши — не хотів визнати й простити: скинув з плечей синові руки, що ловили його в свої обійми.

Росташувався на ніч загін. В кімнатах і на дворі спочивали втомлені бойці. Червоний прапор маячив біля воріт, а поруч — патруль.

Неспокійно патрулеві. Вис десь у садку в кущах собака, їй підвиває вітер. Нервує вартовий. Постріл лише на кілька хвилин перепинив жалібне виття. Не сила далі слухати і він попростував у садок шукати собаку. Собака сиділа над свіже розритою ямою, звідки визирав ріг ящика, і вила, задривши голову, заплющивши очі.

Обережно підняв вартовий кришку ящика і остовпів: най-

цювали вулицями міста. Росташувався в особняковій штаб.

Андрій лишився в місті і його вислідив гімназист. Не втік Андрій від офіцерні, що оточила подвір'я. Навалилися на нього і збороли. Як не благав Антон панича, щоб дарував Андрієві його провину, той не звертав на нього уваги і Андрія повісили в садку над ямою, де було знайдено скарби.

А вночі переливалося небо загравою: горів панський будинок. Помстився Антон за сина, за життя і любов свою зневажену.

Режисер Стабовий ставить цей фільм на Одеській кіно-фабриці. Сценарій фільму написав С. Лазурін. Оператор Демуцький. В головних ролях виступають заслужений артист УСРР І. Замичковський, Мінін та інші.

коштовніші речі були в ящику.

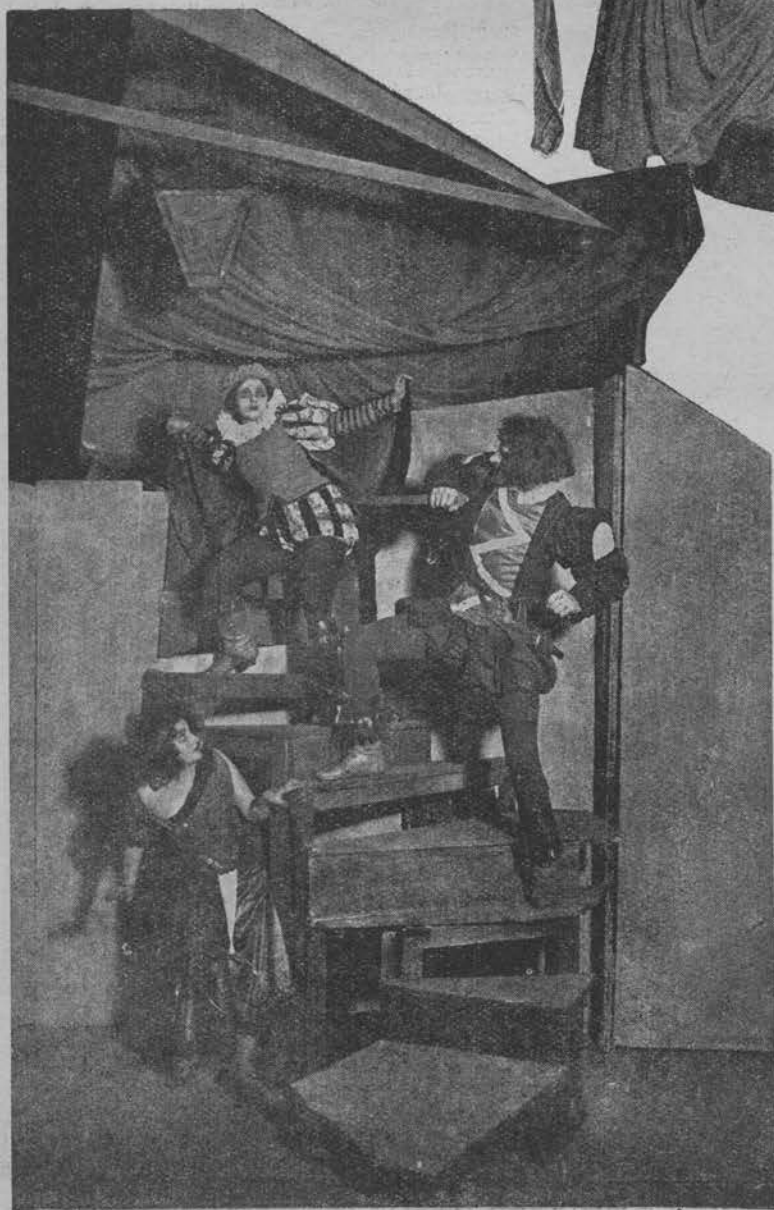
Хотів Антон оборонити панське добро та що міг він старий безсилий? І вранці ящик зі скарбами одвезли до ревкому. Дістался Антонові від гімназиста-панича. Він розлютований забув, що одного слова Антонового досить, аби викрити його. Забув, як допіру врятувався від Андрія, що прийшов оглянути батькову кімнату, бо мав якийсь підозріння. З перекривлим від злості обличчям на маленькі шматочки подер він Андрієву картку.

Фортуна зрадила червоних і білі, знову загар-

Вгорі, Трібуле—Гіряк; внизу, на сходах Бляш—Доценко, Салтабаділь—Шагайда, і ліворуч Магелон—Ужвій і в овалі дочка Трібуле Бляш—Доценко та король Франциск—Радчук

ТРІБУЛЕ — королівський блазень. Гострий язик, ущіптливі слова, б'ють нещадно і влучно. Блазень безжурного короля [Франциска, скривджений природою—озлився на людей. Він—горбун, його донька німа.—Німа вона правда, тільки з власної волі режисера!]

Вітрогон король, неглибокі, завидючі, жалюгідні королівські прихвостні, всі ці де-Пени, де-Гарди, де-Коссе, та інші утворюють хоробливе бридке оточення.

Королівський блазень Трібуле глибоко зневажає все це панство, осяяє блиском позолоченого трону. Блазень добре розуміє нікчемність короля та його придворного вельможного панства.

Вщіптливі слова його повні жовчі, лютої ненависти.

Людина, що словом своїм—цією грізною зброєю—ладна б убити свого ворога, знищити його, розметати на шматки, стерти в порошок, що язиком, як ядом жєлїть виливаючи в цьому всю силу свого призи́рства й безсилої люти,—людина ця переховує в своєму серці безмежну ніжність і любов до своєї безталанної доньки.

Велика нелюдська ненависть і безмірна любов сповняють одночасно цю скривджену істотку,—хоробливо-озлобленого горбуна.

Природа добре насміялася з Трібуле; і сміючись у свою чергу з людей, Трібуле мститься за свою і доньчину наругу.

Люта іронія—ось біографія Трібуле.

забав короля. Коронованого волоцюгу не задовольняє його оточення. Він не гнєбує знайомствами і на вулиці. Його розбєщеність не знає препони.

Скромна дївчина Бляш, наївна, тиха,—не минає цупких рук королївських і назавжди позбавляється спокою.

У Віктора Гюго цю мелодраму збудовано з бурхливих пристрастей і вїдчувань.

В режисера Тягна—розмах автора трохи приборкано, стиль змїнено, Гюго майже виправлено.

Тїльки Трїбуле—Гїрняк, його очї, його трагедїя, його божевїлля лишаються такими, якими їх дав Гюго.

В. Ів.

Бажаючи поглумитися з де-Косе, блазень, через ненависть до нього придворного панства, сам потрапляє в халепу... і мимохїть, не вїдаючи того, допомагає вкрасти свою власну доньку.

Щоб помститися з короля за дончину наругу, Трїбуле їде на злочин. До його послуг—найманий убивця.—Король уже в тенетах. Трїбуле саркастично трїумфує... Трїбуле жєрєтоко помєгїться за всї свої кривди... Але, жахлива іронїя вишкїрила свої безглуздопотворні зуби. Наймит-убивця Салтабадїль, замїсць короля, убиває доньку Трїбуле, що несподївано зайшла до нього в хату...

Трагедїю блазня передає Гїрняк. Постать Трїбуле—домїнує. Решта—деталї, що не на довго притягають увагу.

Трїбуле—Гїрняк—хвилююча вдача, вона примушує здрїгатися. Очї блазня—гострї, пронизуватї, вїд них вїє жах...

Блазень неначе стьобає влучними словами, його смїх лунає в палацї, а в очах Трїбуле нї радостї, а нї лютї: вони не смїються, не кєпкують, його очї повнї жалю, муки.

Зустрїнувши убивцю Салтабадїля, Трїбуле раптом вїдчуває спїльнїсть своєї і його долї. Салтабадїль—убивця, убиває ножем, а блазень—словом...

Глибока, проймаюча аналіза, а в очах—а нї іронїї, а нї злоби; в них засудженість... Тїльки наприкінцї, коли життя глумом стало, коли мимохїть батько, тїльки що не власноручно, вбиває свою кохану доньку,—а він же за неї хотїв смертю вїддячити когєлевї, останнїй раз його очї поїнялися мукою.

А потїм вони потьмарили, на їх упало божевїлля...

Цю людську правду, з надзвичайним художнїм перевїтєнням, оповїв нам Гїрняк.

Драма Трїбуле розгортається на тлї

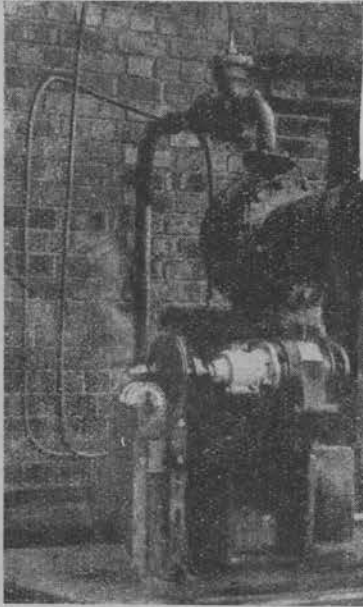

Трїбуле—Гїрняк, Салтабадїль—Шагаїда.

В горї: поет Маро—Подорожнїй, де-Пєн—Балабан, де-Горд—Хоткевич, Моншеню—Дробїнський, Порадєн—Свашєнко, де-Косє—Карпенко.

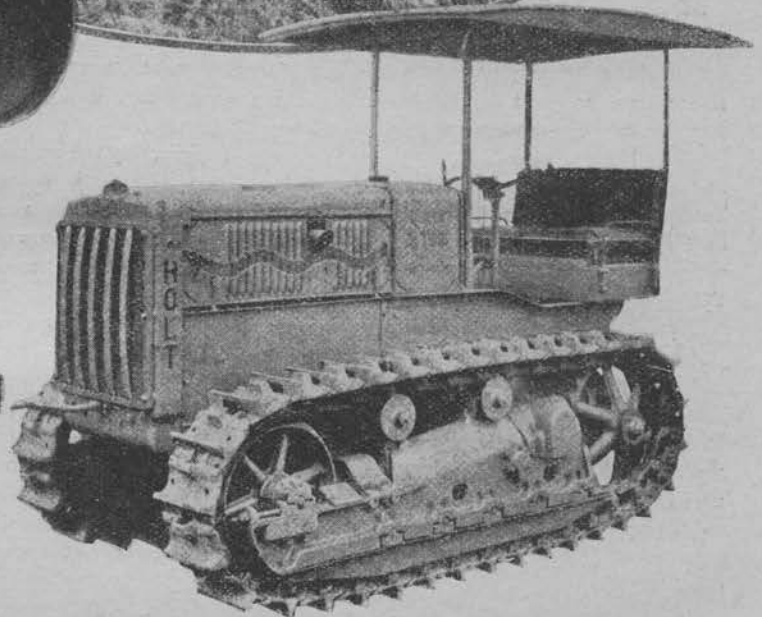
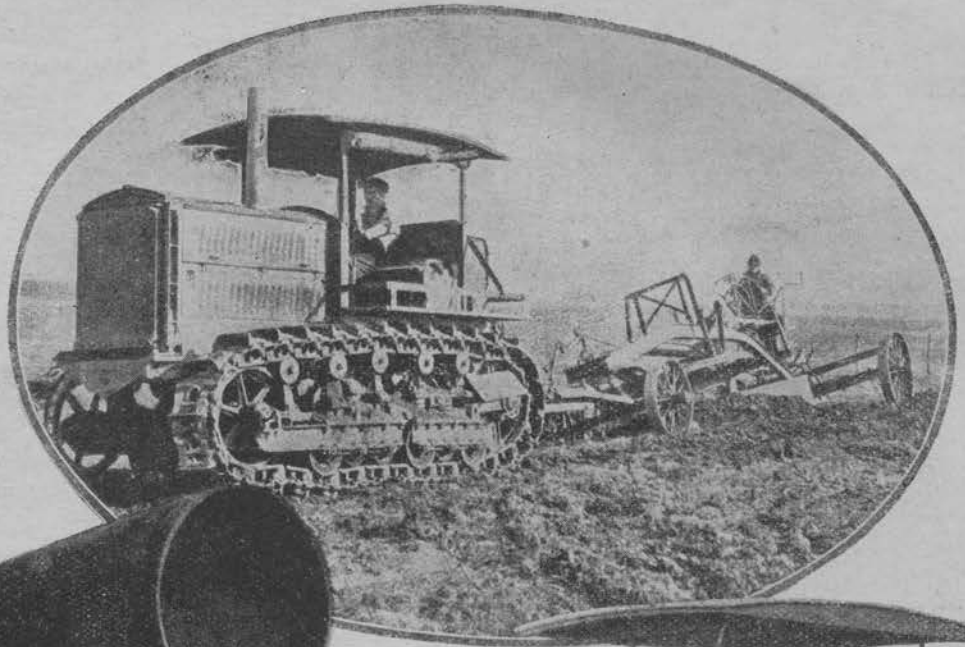
Лїворуч Магєлон—Ужвїй.

— П Р О В С Е
П О Т Р О Х У —

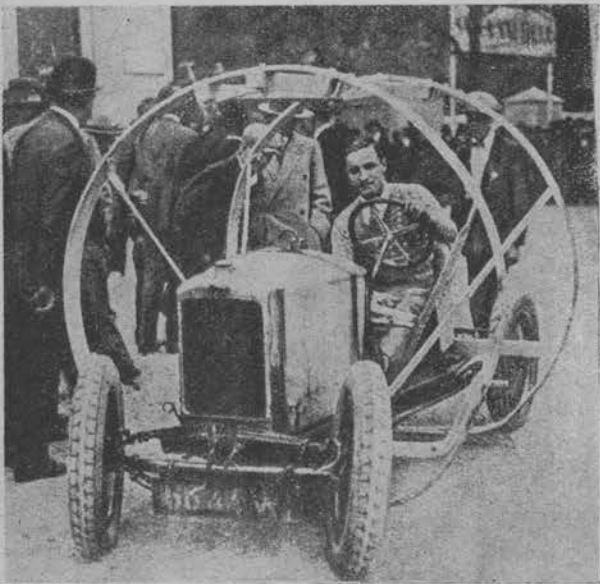
Маяк—сирена

Недалеко Шербурга збудовано найбільший у світі маяк—сирену. Підчас туману реве в море на 10 миль

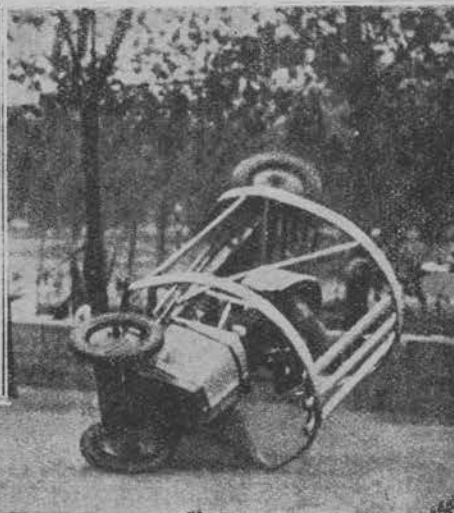
Гусільний трактор

Нині в Зах. Європі та Америці гусільні трактори використовують не лише для оранки, а й для перевозки вантажу, утрамбовки шляхів, то що. На фотографіях найновіші типи цих тракторів.

Новий спосіб захистити шоферів при автомобільних катастрофах

На автомобільних перегонах часто трапляються нещасні ви-

падки, бо навіть невеликі пошкодження механізму через дуже швидкий рух машини можуть спричинитися до катастрофи. Нещодавно загинув відомий англійський автомобіліст Томас через те, що з машини одлетіло колесо, коли він робив 260 кілометрів за годину. Після аварії автомобіль проїхав ще 3/4 кілометра, перекинувся і розчавив Томаса.

Щоб уникнути таких випадків автомобіль захищають еластичними обручами 3 малюнків можна уявити собі, як пристосовано обручі та значіння їхне при падінні автомобіля.

Н. К. О.
Держдрамтеатр „БЕРЕЗІЛЬ“

ОСТАННІ ВИСТАВИ

Субота 9 квітня

„ШПАНА“

Субота 9 квітня

Огляд-ексцентріяда в показах. Режисер Я. Бортник.

Неділя 10 квітня

„САВАЧАЛИЙ“

трагедія на 4 дії.

Режиссер Ф. Лопатинській.

Вівторок 12, середа 13, четвер 14 квітня

ПРЕМ'ЄРА „МІКАДО“

оперета на 3 дії.

Ставить режисер В. Інкіжінов. Музика Сулівана та Крижанівського.

Початок о 8 год. вечора

Квитки продають

ДО ВСІХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЖУРНАЛУ „ВСЕСВІТ“

КОМУ ТЕРМІН ПЕРЕДПЛАТИ КІНЧАЄТЬСЯ на № 16

**НЕ ЗАБУДЬТЕ ПОНОВИТИ ТА ПРОДОВЖИТИ ПЕРЕДПЛАТУ
 НА ДАЛЬШІ №№ ЖУРНАЛУ**

„ВСЕСВІТ“

**КРАЙОВИЙ ВІДДІЛ
 ВУФКУ**

Харків, Товарна Біржа

ДЕРЖКІНОТЕАТРИ ВУФКУ

1-й Ім. Лібкнехта	З 12 квітня за уч. Мозжухина та Лисенко	МИНАЮТЬ ТІНІ
2-й Ім. Комінтерну	З 5 квітня 2-а серія	С Ю Р К Ю Ф
3-й Червоний Маяк	З 12 квітня	ІЗДЕЦЬ З УАЛЬД-ВЕСТА
4-й Ім. К. Маркса	З 12 квітня 1-я серія	С Ю Р К Ю Ф
5-й Ім. Дзержинського	З 12 квітня	ПОМСТА ФАРАОНА
6-й „Жовтень“	З 12 квітня	ОРДЕР НА АРЕШТ
7-й Пролетарій (Код. Современный)	З 12 квітня	ТАРАСТРЯСИЛО

Початок о 6 год. Каси з 5 годин

Попередній продаж квитків у центральній касі (пл. Тевелева, проти Товарної Біржі)

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ФОТО-КІНО-УПРАВЛІННЯ

ВЕЛИКИЙ ХУДОЖНИЙ
:: :: :: ФІЛЬМ :: :: ::

НАЙБЛИЖЧИЙ ВИПУСК
ОДЕСЬКОЇ КІНО-ФАБРИКИ

ДВА ДНІ

з часів горожанської війни

Режисер **СТАБОВИЙ**
Сценарій **С. ЛАЗУРИНА**
Оператор **ДЕМУЦЬКИЙ**

В головних ролях:
арт. ЗАМИЧКОВСЬКИЙ,
МІНІН та інші